

Den politiske usandhed

Den ultimative analyse af lokalsamfund og små skoler er udkommet! Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut, Krevi, har udgivet et litteraturstudie og en kortlægning som kort fortalt påstås at vise, at der er mange penge at spare for kommunerne ved at nedlægge de små skoler, at nedlæggelse af en landsbyskole ikke har betydning for lokalsamfundet, at elever på små skoler ikke lærer mere end elever på store skoler og at der ikke er nogen direkte sammenhæng mellem skolenedlæggelser og oprettelse af privat- og friskoler. En unægtelig komfortabel analyse for fortalene for skolenedlæggelser som et af svarene på kommunernes anstrengte økonomi.

Ingen tvivl om, at der er penge at hente i skolelukninger. Problemet er bare, at det er svært at forudsige hvor mange. Krevi peger selv på ledelse, rengøring, pedelfunktion og bygninger som oplagte gevinstområder, men påpeger samtidig det uforudsigelige i en mulig opståen af en privatskole og udgifter til elevtransport. Hertil kommer selvfølgelig problematikken om hvorvidt bygningerne overhovedet kan sælges, med mindre de skal bruges til en privatskole. (*Nordjyske Stiftstidende 22. august 2010 "Stormvarsel i skolegården*).

Påstanden om at landsbyen alligevel er på vej ned når skolen lukker, er overraskende. Det kan vel være sandt, at købmanden lukker før skolen, men at det skulle retfærdiggøre den følgeslutning "...at lokalsamfundet i forvejen er under afvikling" (*DR 1. 11. august 2010*) er i bedste fald tendentiøst. Man kunne også have valgt den mulighed som samfundsforsker Johannes Andersen peger på i *Nordjyske Stiftstidende* d. 22. august: "Når det lokale erhvervsliv er mere eller mindre døende, så er skolen den sidste institution, der har kunnet markere et fællesskab i byen". (*Nordjyske Stiftstidende 22. august 2010 "Stormvarsel i skolegården*).

Læg i øvrigt mærke til en elegant vending af problemstillingen om faglighed og små og store skoler. For et par år siden dukkede påstanden om, at eleverne blev fagligt dygtigere på store skoler op i medierne. Bl.a. professor Niels Egelund var fadder til påstanden som dog, efter lange og seje diskussioner, viste sig at være meget usikker. I dag er erkendelsen, at vi i bedste fald ikke ved noget om den påståede sammenhæng. Det erkender Krevi for så vidt også idet, "... skolestørrelsen dog (har) begrænset forklaringskraft i forhold til elevernes faglige præstationer". ((*Konsekvenser af en ændret skolestruktur afs. 1.1*), men argumentationen drejes elegant således at analysen viser, "at eleverne ikke klarer sig bedre rent fagligt på små skoler end på store". (*DR 1. 11. august 2010*).

Retfærdigvis skal det siges, at Krevi i analyserne ikke er helt så markante som deres egen pressemeddelelse, det korte resume på deres hjemmeside og den deraf følgende medieudlægning giver udtryk for. Et godt eksempel herpå, er diskussionen om den økonomiske gevinst hvis nedlæggelsen af en folkeskole følges af oprettelsen af en fri- eller privatskole. "Muligheden for at oprette privatskoler må forventes at have betydning for en kommunes mulighed for at realisere stordriftsfordele på skoleområdet" (*Konsekvenser af en ændret skolestruktur afs. 3.1.2.4*). Her overfor står så Krevis egen pressemeddelelse med en påstand om, at "det er en økonomisk god ide at lukke de mange folkeskoler med under 200 elever". Og når det så samtidig markeres i resumeet at "der er ingen entydig sammenhæng mellem lukning af en folkeskole og åbning af en fri- eller privatskole" er banen ligesom kridtet op og alle faglige og lokale følgevirkninger i forhold til skolelukninger er elimineret!

Det er selvfølgelig interessant at finde store og små nuancer, og måske endda selvmodsigelser, i samme analyse og det er prisværdigt, at Krevi selv nuancerer og uddyber sine iagttagelser. Det er bare ikke prisværdigt at selv store nuancer går helt tabt i resume og pressemeddelelse som jo typisk er dertil, hvor langt de fleste når. Problematikken bliver ikke mindre markant af, at Krevi selv tilkendegiver, at deres målgruppe er at finde blandt beslutningstagerne "Det er derfor relevant for

beslutningstagerne at vide, hvilke effekter der kan forventes, når der foretages skolesammenlægninger eller skolenedlæggelser” (*Konsekvenser af en ændret skolestruktur afs. 2.1*).

Johannes Andersen sætter fingeren på det ømmeste punkt: ”Politikerne har haft det held, at der nærmest er blevet konsensus om, at det er bedst både socialt og indlæringsmæssigt (at lukke de små skoler), fordi al den forskning der er *omtalt* siger det ... og tilføjer, at man ikke behøver lede længe efter forskning, der peger i stik modsat retning.” (*Nordjyske Stiftstidende 22. august 2010 "Stormvarsel i skolegården*). Den tradition, følger Krevi desværre fornemt op på.